

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: maj-juni 2018
Institution	HF & VUC Skive-Viborg
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Stefan W. Henriksen
Hold	Psykologi C, VAF (vDh1PsC2017/18)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktion til psykologi: Kønsforskelle
Titel 2	Menneskets udvikling – på godt og ondt
Titel 3	Mennesket i grupper
Titel 4	Personlighed og stress
Titel 5	Det tænkende menneske!

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktion til psykologi: Køn og kønsforskelle
Indhold	<p><i>Kernestof:</i></p> <p>”Den mangfoldige psykologi” Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje - kapitel 1: s. 7-15. Systime, 2008.</p> <p>”Den mangfoldige psykologi” Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje - kapitel 1: s. 17-25. Systime, 2008.</p> <p>”Køn og kønsforskelle”: Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje) kapitel 2: s. 25-36</p> <p><i>Supplerende stof:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Social Intelligence Test” socialintelligence.labinthewild.org/mite/ - Forskningsnyt: ”Kønshormoner styrer spædbarnets interesse for mennesker”, 2003 - ”Forskningsnyt - Er kvinder bedre til indføling” (2003) - ”Seks-årige piger ser mænd som de mest intelligente”, Kisteligt-dagblad.dk, 2017 - ”er din hjerne kvindelig eller mandlig?”, DR2, 2014, BBC
Omfang	4 uger a 3 lektioner (12 lektioner)
Særlige fokuspunkter	<p>Der gives en kort introduktion til psykologi som faglig disciplin i form af et overordnet tema med titel ”køn og kønsforskelle”. Der berøres derved ganske kort en række af de centrale psykologiske retninger.</p> <p>Der gives ligeledes en introduktion til, hvad ”metode” er i psykologi.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, diskussion på plenum, fremlæggelser.

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	Menneskets udvikling – på godt og ondt
Indhold	<p><i>Kernestof:</i></p> <p>”Udviklingspsykologi” Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje - kapitel 6: s. 80-100. Systime, 2008.</p> <p>"Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt" Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje - kapitel 8: s. 113-114 + 115-126</p> <p>"Medfødte forskelle" Ole Schultz Larsen: 'Psykologiens veje' kapitel 8: s. 69-71</p> <p>”Tænkningens udvikling” Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje - kapitel 12: s. -183-194. Systime, s. 183-194, 2008.</p> <p>"Risiko og resiliens" Ole Schultz Larsen: 'Psykologiens veje ibog” cirka 8 sider. Hentet d. 20/9-2016: https://psykologiensveje.systime.dk/index.php?id=5123</p> <p>Psykologihåndbogen, s.58-61, 1999, 2. udgave, Gyldendal.</p> <p>Susan Hart – ”Neuroaffektiv udviklingspsykologi”: s. 23-34 (Det autonome, Limbiske og præfrontale niveau)</p> <p><i>Supplerende stof:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Casen om Lene og Tanja” Ole Schultz Larsen: 'Psykologiens veje' ibog – cirka 1. side. Hentet 07/09-2016 - Videoklip m.: Social refereren, ansigtsduetter, fælles opmærksomhedsfokus, Still Face, Fremmedssituationstesten (Via OneDrive) - ”Børn fra trange kår styrer følelserne dårligere som voksne”, Videnskab.dk, 2013 - ”Tidligt skadede adoptivbørn har alvorlige psykiske problemer som voksne”, Videnskab.dk, 2017 - "Min barndom i helvede" Dokumentarfilm, portrætfilm, DR, 57 min, Kragefilm, 2012 https://drive.google.com/drive/folders/0B-W6BAJyuAYkdm96bTQwT1k2Njg - 'Case: Joey, Erin og Jenine” Ole Schultz Larsen: Psykologiens veje ibog, ca. 1 side supplerende stof fra kapitel 5. hentet d. 20/9 – 2016 - ”Børnene jeg ikke kan glemme”, Politiken, ÖZLEM SARA CEKIC, 2008.

Omfang	7 uger af 3 undervisningslektioner
Særlige fokus-punkter	<p>Udviklingsteorier af Daniel Stern, Jean Piaget, Winnicott samt Susan Hart er blevet gennemgået med afsæt i teoriernes forståelse for menneskets udvikling i de første leveår.</p> <p>Der har samtidig været et fokus på omsorgssvigt – hvad det er, hvordan det skabes, og hvad konsekvenserne er heraf. I denne forbindelse er Kari Killén blevet anvendt. Heri er der også berørt typer af tilknytning, og betydning af tilknytning for spædbarnets senere udvikling. I forlængelse heraf har vi arbejdet med ”resiliens og risikofaktor – både hos barnet og i miljøet. Thomas og Chess’ kategorisering af det langsomme, besværlige og nemme barn er anvendt i undervisningen.</p> <p>Væsentlige forsøg/undersøgelser: ”Kauai-undersøgelsen”, ”Den visuelle kløft”, ”Fremmedsituationstesten”, ”Rutters undersøgelse af de rumænske børnehjemsbørn”</p>
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, pararbejde, heterogent gruppearbejde, tavlegennemgang

[Retur til forside](#)

Titel 3	Mennesket i grupper
Indhold	<p><i>Kernestof:</i></p> <p>Ole Schultz Larsen: 'Psykologiens veje' kapitel 21: s. 347-359 + 361-366 + 373-375 + 376-377 Systime, 2008.</p> <p>Ole Schultz Larsen: 'Psykologiens veje' kapitel 22: s. 386-387 Systime, 2008.</p> <p>Ibog: Ole Schultz Larsen: 'Psykologiens veje' kapitel 28: ”lydighedens dilemma” (cirka 6 sider)</p> <p>Ibog: Ole Schultz Larsen: 'Psykologiens veje' kapitel 28: ”Stanford fængselseksperiment” (cirka 3 sider)</p> <p>Ibog: Ole Schultz Larsen: 'Psykologiens veje' kapitel 28: ”Fravær af empati” (3,6 sider)</p> <p><i>Supplerende stof:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lydighedens dilemma – Poul Martinsens m.fl.: Dokumentarfilm, 39 minutter, DR, 1978. - ”Hjernevask – Flokdyr eller egotripper? Dokumentarfilm, 28 minutter, DR 2013 - Stanford fængselseksperiment. Dokumentar, 14 minutter, Youtube. - ”Forskning på kanten, Ondskab”. Interview med Henrik Høgh-Olesen, 28 minutter, DR, 2011. - ”Det splittede Danmark”, DR-dokumentar, 2016, 45 minutter. - ”Rollekonflikter på jobbet kan give smerter i kroppen”, Arbejds miljøviden.dk ,2014 - ”Emoji er ikke en trussel mod sproget”, Videnskab.dk, 2015
Omfang	7 uger a 3 lektioner

Særlige fokuspunkter	<p>En forståelse af mennesket som socialt væsen med særligt fokus på grupper og gruppers betydning. Begreber som gruppetyper, konformitet, roller, holdninger, fordomme, stereotyper er blevet berørt. Derudover har et emnet ”kommunikation” belyst med blandt andet ”kommunikationskvadratet”.</p> <p>Der har været et miniforløb med afsæt ”øndskab”, hvor målet har været at forstå, hvorfor mennesket bliver i stand til at være onde – særligt når de indgår i grupper.</p> <p>Væsentlige forsøg/undersøgelser: ”Lydighedens dilemma”, ”Stanford fængselseksperiment”, ”Robbers Cave”, ”Aschs konformitetsforsøg”.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, diskussion på plenum, fremlæggelser.

Titel 4	Personlighed og stress
Indhold	<p><i>Kernestof:</i></p> <p>”Personlighedspsykologi” - Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" kapitel 3: s. 37-43</p> <p>Ibog: Ole Schultz Larsen: 'Psykologiens veje' kapitel 3: ”The big Five” (cirka 1 side.)</p> <p>Preben Bertelsen: "personlighedspsykologi": s.18-20.</p> <p>”Eksistentiel og humanistisk psykologi” - Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" kapitel 16: s. 255-260 + 270-273 + 275-277</p> <p>”Stress, livsforandringer og arbejdsliv” - Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" kapitel 23: s. 399-407</p> <p><i>Supplerende stof:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Teenagedyret – identitet”. Dokumentarfilm, DR, 25 minutter, 2016. (via mitCFU.dk - ”B.S og outsiderne – du har ansvaret for at få et godt liv”. Lene Kjældgaard, 2012, Alt For Damerne.

	<ul style="list-style-type: none"> - ”Når der er ikke mere fodbold tilbage i knæet”, Martin Bergburg, 2016, Spillerforeningen. https://spillerforeningen.dk/spillernes-stemme-newslist/2016/naar-der-ikke-er-mere-fodbold-tilbage-i-knaeet/ - ”Fældet af stress”, Dokumentar, TV2, 2015, Anders Dall, Christian Nees van Hauen (http://hval.dk/mitcfu/materiale-info.aspx?mode=-1&page=1&pageSize=6&search=title:%20F%C3%A6ldet%20af%20stress&orderby=title&SearchID=747d99d3-3871-43b7-83c8-e2cc1b8beb19&index=1) - "How Stress Affects Your Brain", 2016, Madhumita Murgia (Engelsk) https://www.youtube.com/watch?v=bchj8uF8j2k - ”En ildsjæl brændte ud”, Kristina E. Young, Politiken.dk, 2006 - ”Elever mister koncentrationen og får stress af deres mobil”, Fyens.dk, 2017 - ”Unge føler sig stresset over de mange valg man kan tage efter folkeskolen”, Helsingørdagblad.dk, 2016 - ”The big five” – personlighedstest: http://personality-testing.info/ - ”Frygter du at blive afsløret som uduelig?”, Annette Aggerbeck, www.q.dk, 2015 - ”Selfiekulturen truer unges selv”, Casper Pilgaard Christensen, Kristeligt dagblad, 2016 - Stress-test: www.ftf.dk/arbejdsmiljoe/stress/stress-test/ - ”De 8 coping-strategier”, Thomas Milsted, <i>Stressfri gennem krisen – sådan passer du på dig selv i økonomiske nedgangstider</i>.
Omfang	7 uger a 3 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet har været i berøring med tre forskellige tilgange til personlighed: Trækteoretisk, eksistentielistisk og humanistiske.</p> <p>Herefter blev der introduceret til stress som tema, hvor der arbejdes med opdeling af ydre og indre faktorerens betydning for stress. Heri spillede personlighedsteoriene meget naturligt en betydning for de indre faktorer. I forlængelse heraf blev individets evne til at håndtere stress (coping) også berørt.</p> <p>Væsentlig forsøg/undersøgelser:</p>

	Faktoranalysen (the big five), Belastningsskalaen (Holmes og Rahe), Kravkontrol-modellen (Karasek og Theorell), Oplevelse af sammenhæng – OAS (Aanron Antonovsky), de 8 coping-strategier.
Væsentligste arbejdsformer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, diskussion på plenum, fremlæggelser.

Titel 5	Det tænkende menneske!
Indhold	<p><i>Kernestof:</i></p> <p>Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" kapitel 9: s. 128-132 + 138-141</p> <p>Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" kapitel 13: s. 213-216</p> <p>Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" kapitel 11: s. 155-175</p> <p><i>Supplerende stof:</i></p> <p>Stort studie: "Voldelige computerspil gør børn aggressive". 2014, http://livs-stil.tv2.dk/2014-02-11-stort-studie-voldelige-computerspil-g%C3%B8r-b%C3%B8rn-aggressive</p> <p>"Unge vidner er troværdige", videnskab.dk, Andreas R. Graversen (1 side), http://videnskab.dk/kultur-samfund/unge-vidner-er-trovaerdige</p> <p>"små vidner kan manipuleres", 2001, Psykologi NYT</p> <p>"Sådan bliver elever motiveret i skolen", 2015, Videnskab.dk, Marie Brase, https://videnskab.dk/kultur-samfund/sadan-bliver-elever-motiveret-i-skolen</p> <p>"Jyder og fynboer er trætte af københavnere: I er arrogante og distancerede". 2017, http://nyheder.tv2.dk/samfund/2017-02-01-nyheder-og-fynboer-er-traette-af-koebenhavnerne-i-er-arrogante-og-distancerede</p>
Omfang	5 uger a 3 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Forløbet har haft berøring med den grundlæggende viden indenfor områderne Læring og den menneskelige kognition.</p> <p>Fokusset har været at give eleverne en forståelse for de teoretiske bud på læring, herunder er særligt fokus på motivation. Afslutningsvist er det blevet berørt, hvordan mennesket informationsprocesser fungerer. Heri er der lagt vægt på opmærksomhed, perception (objekt+ social) samt opbygningen af vores hukommelse.</p> <p>Væsentlige forsøg/undersøgelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forsøg af Ebbinghaus og Bartlett. - Forsøg af Pavlov, Watson og Skinner.

Væsentlig- ste ar- bejdsfor- mer	Individuelt arbejde, gruppearbejde, diskussion på plenum.
---	---